

35.0111 כספים - גירעון - נוהל

הגדרות

1. לצורך פקודה זו:-

א. כספים- כולל כל כסף מזומן שבידי היחידה, סחורות של הקנטינה היחידתית, וכן כל המסמכים שמבחינת החזקה ושמירה הוגדר דינם כדין כסף (שוברי נסיעה, כרטיסי קולנוע, פנקס נקודות לרכישת ציוד אישי שטרם נופק לחייל בשירות קבע לשימוש האישי וכו').

תוקף סעיפי משנה ב מה-25 מרס 85

ב. מפקד יחידה- מפקד יחידה, שדרגתו לפי תקן אינה נמוכה מדרגת סא"ל או קצין בדרגת סא"ל או מעלה, שמונה לכך ע"י המפקד הממונה.

ג. מפקד ממונה- מפקד המפקדה הממונה על יחידת התשלומים שבה נתגלה הגירעון או קצין במפקדה הממונה, כאמור, בדרגת אל"מ או מעלה, שהוסמך ע"י מפקד המפקדה הממונה לפעול בשמו לצורך פקודה זו.
לגבי קציני תנאי שירות או חינוך במפקדות הנ"ל - קצין השלישות הפיקודי או בעל תפקיד מקביל בחיל- האוויר, חיל-הים או מז"י.

ד. מפקד הפיקוד-מפקד שדרגתו לפי תקן אלוף או ממלא מקומו או כל קצין אחר שהוסמך ע"י ראש אט"ל לטפל במקרי חסר שהם בסמכותו של מפקד הפיקוד.

שלבי הטיפול בגירעון

2. הודעה על גירעון.

3. חקירת הגירעון.

תוקף סעיף 4 מה-1 אוק' 82

4. חוות-דעת משפטית (אם נערכה חקירת מצ"ח) או החלטת הרשות המוסמכת (במקרים שלא נערכה חקירת מצ"ח).

5. דיווח והחלטת מינהלתיות.

רמות הגירעון

תוקף סעיפים 6 ו-7 מה-25 מרס 85

6. גירעון ברמה א' - גירעון של עד גובה שתי משכורות של חייל בשירות חובה, בדרגת טוראי.

7. גירעון ברמה ב' - גירעון בסכום העולה על שתי משכורות ואינו עולה על ארבע משכורות של חייל בשירות חובה בדרגת טוראי.

תוקף סעיפים 8 ו-9 מה-16 אוק' 87

8. גירעון ברמה ג' - גירעון בסכום העולה על ארבע משכורות ואינו עולה על שתיים-עשרה משכורות של חייל בשירות חובה בדרגת טוראי.

9. גירעון ברמה ד' - גירעון בגובה של מעל סכום שתיים-עשרה משכורות של חייל בשירות חובה בדרגת טוראי.

תוקף סעיף 10 מה-25 מאי 90

10. קביעת רמת הגירעון תהיה בהתאם לגובה השכר, שישולם ביום גילוי הגירעון, והסכומים יעוגלו כלפי מטה לשקל חדש אחד.

תוקף סעיף 11 מה-8 ינו' 82

11. רמות הגירעון יפורסמו בחוזרי ראש מת"ש בכל עת שמתעדכן השכר.

אחריות לפיקוח ולזיכוי רישומים

תוקף סעיף 12 מה-8 ינו' 85

12. הרשויות המוסמכות להורות על מסקנות מינהליות ביחידה שבה התגלה הגירעון, לרבות תיקון נהלים, סדרי עבודה וכו', וכן להורות למת"ש על זיכוי הרישומים, ולגבי קנטינה יחידתית - על סגירת התיק (להלן - רשות מוסמכת) הן:-
גירעון ברמה א' - מפקד היחידה.
גירעון ברמה ב' - המפקד הממונה.
גירעון ברמה ג' - מפקד הפיקוד.
גירעון ברמה ד' - רמ"ח פרט באכ"א.

הודעה על הגירעון

תוקף סעיפים 13 עד 33 מה-1 אוק' 85

13. בכל מקרה שנתגלה גירעון בכספי היחידה יודיע על כך מפקד היחידה, מייד, במברק לגורמים הר"מ:-

א. למת"ש - מדור ביקורת ולמת"ש - ענף שכר חובה ויחת"שים.

ב. לרשות מוסמכת.

ג. למפקד הממונה.

ד. למפקד חוליית מצ"ח המתאימה (רק מקרים שהם בתחום טיפול מצ"ח כמפורט בסעיפים 14 עד 18 להלן).

ה. למשרד הביטחון-אגף הכספים-הביקורת.

חקירת הגירעון

14. גירעון ברמה א' -

א. אם היה חשד לביצוע עבירה של גניבה או הוצאת כסף מרשות הצבא או עבירה דומה - תימסר הודעה מיידית למצ"ח.

ב. אם אין חשד, כאמור לעיל, או אם מצ"ח הודיעה, שהיא לא תנהל חקירה, כאמור בפ"מ [33.0304](#), ייערך בירור, ועיקריו יירשמו בטופס רישום גירעון (טופס 3241), כמפורט בסעיף משנה 15 להלן.

15. גירעון ברמה ב' -

א. אם היה חשד לביצוע עבירה של גניבה או הוצאת כסף מרשות הצבא או עבירה דומה - תימסר הודעה מיידית למצ"ח.

תוקף סעיפי משנה ב' עד ח' מה-28 יוני 83

ב. אם אין חשד, כאמור לעיל, או אם מצ"ח הודיעה, כאמור בפ"מ [33.0304](#), שהיא לא תנהל חקירה, ימנה המפקד הממונה ועדת חקירה, תוך 48 שעות מעת גילוי הגירעון.

ג. חברי ועדת החקירה לא ייבחרו מתוך קציני היחידה או יחידת המשנה, שבה התגלה הגירעון.

ד. העתקים מכתב המינוי של ועדת החקירה ישלחו למפקד היחידה, שבה נתגלה הגירעון, ולמת"ש - ענף שכר חובה ויחת"שים.

בלמ"ס

35.0111
פקודות מסכ"ל, 25 פבר' 79

- ה. תיק ועדת החקירה יועבר, לאחר השלמתו, למת"ש - מדור ביקורת.
- ו. עיקרי מסקנותיה של ועדת החקירה יירשמו בטופס "רישום גירעון כספים" (טופס 3241).
- ז. טופס רישום גירעון כספים (טופס 3241) ייערך בחמישה העתקים. החלקים העליונים של הטופס ימולאו ע"י קצין מיופה כוח כלפי מת"ש או ע"י קצין אחר, שייקבע לכך ע"י מפקד היחידה (להלן - "הקצין"). החלק המיועד להצהרת החייל ימולא ע"י החייל שבידיו היו מופקדים הכספים החסרים (להלן - "החייל"). אם החייל סירב למלא חלק זה או אם אין אפשרות, מסיבה אחרת, שחלק זה ימולא על ידו, יציין הקצין את נסיבות הגירעון עד כמה שהן ידועות לו, את תאריך השחרור של החייל, את פרטי החייל ואת הסיבה לאי מילוי החלק ע"י החייל.
- ח. טופס רישום גירעון כספים (טופס 3241) יועבר, לאחר סיום עריכתו, להחלטת הרשות המוסמכת, אשר תחליט אם להעמיד מאן דהוא לדין (בפני בית דין צבאי או בדין משמעתי, בפני קצין שיפוט) או אם לזכות את ספרי היחידה או לסגור את התיק בלי להעמיד איש לדין. החלטת הרשות המוסמכת וכן תוצאות ההליכים המשפטיים שנערכו בעקבותיה, יירשמו בגוף הטופס. לאחר השלמת הרישום בו, יופץ הטופס כלהלן:-
- (1) שלושה העתקים יועברו למת"ש.
  - (2) העתק הרביעי יישאר בידי הרשות המוסמכת.
  - (3) העתק חמישי יועבר לידי המפקד הממונה, אם הגירעון הוא ברמה א', או לידי מפקד היחידה, שבה נתגלה הגירעון, אם הגירעון הוא ברמה ב'.

16. גירעון ברמה ג' -

- א. אם היה חשד לביצוע עבירה של גניבה או הוצאת כסף מרשות הצבא או עבירה דומה, תימסר הודעה מיידית למצ"ח.
- ב. אם אין חשד, כאמור לעיל, או מצ"ח הודיעה, בהתאם לסמכותה לפי פ"מ [33.0304](#), שהיא לא תנהל חקירה, ימנה המפקד הממונה ועדת חקירה.
- ג. ועדת החקירה לא תתמנה מתוך קציני היחידה או יחידת המשנה, שבה התגלה הגירעון.
- ד. העתקים מכתב המינוי של ועדת החקירה יישלחו למפקד היחידה, שבה נתגלה הגירעון, למת"ש-ענף שכר חובה ויחת"שים ולמשרד הביטחון - אגף הכספים - ביקורת.
- ה. ועדת חקירה תתמנה תוך 48 שעות מעת גילוי הגירעון.
- ו. כתב המינוי יישלח למפקד היחידה שבה נתגלה הגירעון, למפקד הממונה, למפקד יו"ר ועדת החקירה, למת"ש - ענף שכר חובה ויחת"שים ולמשרד הביטחון - אגף הכספים - ביקורת.
- ז. תיק ועדת החקירה יועבר, לאחר השלמתו, למת"ש - מדור ביקורת.

17. גירעון ברמה ד' -

תימסר הודעה מיידית למצ"ח, אשר תקיים את החקירה בכל מקרה. העתק מהודעה זו יועבר גם למשרד הביטחון - אגף כספים - הביקורת.

גירעון שנגרם עקב תאונת דרכים

18. התהווה גירעון בקנטינה יחידתית כתוצאה מנוזק לרכוש הקנטינה שנגרם בתאונת דרכים, יפנה הגורם המנהל את החקירה ליחידת המשטרה הצבאית המספלת בתאונת הדרכים ויקבל ממנה פרטים על חומר החקירה שנאסף על ידה. הגורם המנהל את חקירת הגירעון יתבסס על מימצאי, חקירת המשטרה הצבאית בכל הנוגע לנסיבות תאונת הדרכים ויצמצם את חקירתו לגילוי יתר נסיבות היווצרות הגירעון בלבד.

הנחיות מקצועיות

19. חוקר מצ"ח או ועדת חקירה, העורכים בדיקה או חקירה בקשר לגירעון, ינהגו עפ"י ההנחיות שבנספח ב' לפקודה זו.

בלמ"ס

20. בתום החקירה או הבדיקה, יועבר התיק אל ראש מת"ש.
21. ראש מת"ש או מי שייקבע על ידו רשאים, לאחר עיון בתיק מצ"ח או תיק החקירה, להנחות את החוקר כיצד להמשיך את החקירה בנקודות מסוימות, כפי שתיקבענה ע"י נותן חוות-הדעת.

קביעת הפרקליט או ראש מת"ש

22. ראש מת"ש או מי שהוסמך על ידו, שקיבל תיק מצ"ח בקשר לגירעון, יעבירו, בלווית חוות-דעתו המקצועית, לפרקליט הצבאי:
חוות-הדעת תופץ כלהלן: -
- למפקד היחידה.
  - למפקד הממונה.
  - לרשות המוסמכת.
  - למת"ש - מדור ביקורת.
  - למת"ש - ענף שכר חובה ויחת"שים.
  - למשרד הביטחון - אגף הכספים - הביקורת.

23. ראש מת"ש או מי שהוסמך על ידו, שקיבל תיק ועדת חקירה בקשר לגירעון, יחליט מהם הצעדים המינהלתיים והמשמעתיים, שיש לנקוט בעקבות הגירעון, ויפיץ החלטתו לגורמים המפורטים בסעיף 22 לעיל.

24. במקרים המפורטים בהפ"ע [5.0201](#) יוכל ראש מת"ש או מי שהוסמך על ידו להעביר את התיק לפרקליט צבאי לטיפולו או לחוות-דעתו.

דיווח והחלטות מינהלתיות במקרה של גירעון שלגביו התנהלה בדיקה

25. דיווח על תוצאות דין משמעתי, שנערך בעקבות גילוי גירעון, שלגביו מונתה ועדת חקירה או נערכה חקירת מצ"ח, יועבר ע"י מפקד היחידה לידיעת המפקד הממונה והרשות המוסמכת.
26. דיווח על תוצאות משפטים בפני בתי-דין צבאיים יועבר כנ"ל ע"י הקבי"ד.
27. הרשות המוסמכת, לאחר שבדקה, כי אמנם ננקטו כל הצעדים המשפטיים והמינהלתיים בקשר לגירעון, תורה למת"ש על זיכוי ספרי היחידה ע"ג טופס שדוגמתו ניתנת בנספח א' לפקודה זו. הטפסים הנ"ל יועברו למת"ש ב-3 העתקים.
28. נוסף לצעדים המשפטיים או המשמעתיים שיינקטו לפי החלטת הפרקליט הצבאי, ראש מת"ש או מי שהוסמך על ידו, תסיק הרשות המוסמכת מסקנות מינהלתיות ביחידה, שבה נתגלה הגירעון, ותורה על תיקון נהלים, סדרי עבודה וכו', כראות עיניה.

גירעון בקנטינה יחידתית

29. היה הגירעון בקנטינה היחידתית, לא תורה הרשות המוסמכת על זיכוי ספרי היחידה, אלא על סגירת התיק. במקרה זה יחייב מת"ש את החשבון של היחידה בסכום הגירעון, והוא יכוסה מקרן היחידה. ראש מת"ש יהיה מוסמך, במקרים מיוחדים, להרשות כיסוי הגירעון בשיעורים.
30. למרות האמור לעיל, אם נוצר הגירעון בקנטינה היחידתית כתוצאה מפעילות מלחמתית, שגרמה נזק לציוד הקנטינה או לתכולתה, ישמש רמ"ח פרט באכ"א כרשות מוסמכת בכל מקרה (גם אם הגירעון קטן מרמה ד') ויהיה רשאי להורות את מת"ש על זיכוי ספרי היחידה מכל סכום הנזק, שנגרם בפעילות מלחמתית, כאמור.
31. בכל מקרה של נזק לרכוש הקנטינה היחידתית, יוודא מפקד היחידה, כי תיערך ספירת מלאי פנימית של הקנטינה היחידתית. קביעת הגירעון או הנזק לרכוש הקנטינה ייעשה בתיאום עם מדור היחת"שים האיזורי ובהתאם להנחיותיו המקצועיות.

הצגת גירעון בדו"ח כספי

בלמ"ס

35.0111
פקודות מסכ"ל, 25 פבר' 79

32. כל עוד לא נסתיימו ההליכים ולא ניתנה הוראת מת"ש לזיכוי ספרי היחידה, יירשמו סכומי הגירעון בדו"ח הכספי (טופס 3027), בציון כספי גירעון בטיפול.
33. מעקב אחר סיום ההליכים, הקשורים בזיכויי היחידה מהגירעון, מוטל על מפקד היחידה.

נספח א' לפקודה 35.0111

החלטת הרשות המוסמכת

_____
(סימוכין)

אל: מת"ש-ראש מדור קצינים איזוריים

_____
(תאריך)

מאת: _____

הנדון: גירעון בקופה, בקנטינה* ע"ס _____ שקלים ביחידה _____
שנתגלה בתאריך _____

1. פירוט המסקנות העולות מחומר החקירה בתיק הנדון:-

א. סיבת התהוות הגירעון:-

מעילה _____	גניבה _____
רשלנות _____	פריצה _____
	שוד _____
	אש _____

ב. הסבר תמציתי לגבי אופן התהוות הגירעון:

_____
_____
_____
_____
_____

2.

א. לאור תוצאות החקירה הוחלט:-

_____ להעמיד חייל(ים) לדין בפני ביד"צ.

_____ לא לנקוט צעדים (לא נמצא אשם).

_____ להעמיד חייל(ים) לדין בפני קש"ב.

בלמ"ס

35.0111
פקודות מסכ"ל, 25 פבר' 79

ב. פרטי גזר הדין או הפסק (עם ציון שמות החיילים שנשפטו) _____

---

3. מאשר סגירת התיק -

(גירעון בקופה) - וזיכוי פנקסי היחידה *

(גירעון בקנטינה) - הגירעון יכוסה מתוך רווחי הקנטינה *.

חתימת הרשות המוסמכת _____

_____
(מס' אישי) (דרגה) (שם משפחה) (שם פרטי) (תפקיד)

* מחק את המיותר

תוקף נספח ב' מה- 1 אוק' 82

נספח ב' לפקודה 35.0111**נקודות לחקירה שמנהלת ועדת חקירה או חוקר מצ"ח,****בנסיבות שבהן התהווה גירעון כספי****המטרה**

1. נוהל זה משמש כמסמך מנחה לחוקר מצ"ח או לקצין בודק בבואו לבדוק נסיבות, שבהן התהווה גירעון עפ"י פ"מ 35.0111 ומגמתו לכוון את החוקר למערכת הפקודות, הנהלים וההוראות המטילות חובות ניהול ופיקוח לגבי נושאי הכספים ביחידה על מפקד היחידה וממלאי התפקיד האחרים.

הנחיות

2. גירעון בכספי יחידה -
- א. בדוק אם ההוראות, המפורטות בפ"מ [35.0102](#), מופעלות ע"י מפקד היחידה או קצין מיופה כוח, בהתייחס לנושא החקירה.
- ב. בדוק אם ביצוע התשלומים ביחידה תואם את האמור בפ"מ [35.0119](#).
- ג. בדוק אם הניהול ואופן החזקת הכספים ביחידה תואם את הוראות הבטיחות הנדרשות בפקודות מטכ"ל [35.0107](#), [35.0108](#) ו-[35.0109](#).
- ד. עיין בהערות המובאות בדו"ח הביקורת של מת"ש וקבע, אם יש בהן כדי לסייע לך בחקירת ממלאי התפקיד בהתייחס לנושא החקירה (במידת הצורך גבה עדות ממבקרי מת"ש, בכל הקשור לליקויים שנתגלו).
3. גירעון בכספי הקנטינה היחידתית -
- א. בחן אם קיים מפקד היחידה או קצין הקנטינה, שמונה על ידו, את הוראות פ"מ [35.0502](#).
- ב. כאשר מתנהלות קנטינות משנה, יש לבחון אם קנטינת האם מעבירה סחורות וערכים כספיים אחרים, כנגד חתימה ותוך רישום שוטף של ההתחשבנות שבינה לבין קנטינות המשנה (האם ידועה היתרה מידי יום ביומו בספרי קנטינת האם); אם לא - חקור כיצד מופעלת האחריות לשלמות המלאי והמזומנים שבין הקנטינות ליחידת האם.
- ג. בדוק סידרי בטיחות המיתקן בהתאם לדרישות פ"מ [35.0109](#).
- ד. בדוק אם חוזרי שקם להעלאות מחירים וירידתם מגיעים תחילה אל הקצין האחראי על השקם או אל מש"ק הקנטינה ואם קצין הקנטינה נוכח בעת ספירת המוצרים המופיעים בחוזר ומאשר קיומם וכמותם או שהינו סומך על הנקבע ע"י מש"ק הקנטינה.
- ה. עיין בהערות דו"ח הביקורת של מת"ש, המתייחסות לנושא החקירה, וחקור את האחראים לסיבת קיומם ולצעדים שנקטו לאי הישנותם.

35.0112 בוטלה (בחוזר מס' 168)

35.0113 בוטלה (בחוזר מס' 23)

35.0114 בוטלה